

BALLAI LÁSZLÓ

Ember az önjáró székekben

© COPYRIGHT 2005, BALLAI LÁSZLÓ. MINDEN JOG FENNTARTVA.

MEGJELENT AZ "EZREDEVÉG" IRODALMI, MŰVÉSZETI ÉS TÁRSADALOMKRITIKAI FOLYÓIRAT
XV ÉVFOLYAM, 10. (2005. OKTÓBERI) SZÁMÁBAN.

EZ A MŰ AZ ÍRÓ HONLAPJÁRÓL, A

[HTTP://WWW.VASAROS.COM/ART/BALLAI/](http://www.vasaros.com/art/ballai/)

OLDALRÓL SZÁRMAZIK.

A SZÖVEG BÁRMINEMŰ MEGVÁLTOZTATÁSA, VALAMINT KERESKEDELMI CÉLÚ SOKSZOROSÍTÁSA

CSAK A SZERZŐ KÜLÖN, ÍRÁSBELI ENGEDÉLYÉVEL LEHETSÉGES.

E-MAIL: BALLAI@VASAROS.COM

(p) 2005, BY [VASAROS DOT COM](http://www.vasaros.com)

Minden reggel arra ébredtünk, hogy az alattunk levő garázsban Lali bácsi becsapja a kocsiajtót. De nem egyszer. Nem kétszer. Rengetegszer. Mintha valamely távolsági járatú buszban mind az ötven utas beszállásakor egy rendszer működésbe jött volna. Ez a rendszer Lali bácsi karja volt. Lali bácsi egy Wartburgot vezérelt. Pontosabban: WARTBURG-ot. Reggelente, iskolába menet, óvatosan meggyőződtem, Lali bácsi nincs-e a garázsban. Mert reggel negyed hatkor már ott vagdosta a kocsiajtót, sokszor még fél nyolckor is mélyen a motorházba hajolva törölgette a hengereket. De mintha eközben egy periszkópba is belenézett volna, amely a garázskapura irányul, mert valahányszor elhaladtam az udvaron, harsányan felkiáltott: – Gyere csak! Ezt nézd meg. Ez hengerfej. Seholy egy olajfolt, maszat. Ez technika!

Sugárzó arccal állt a Wartburg mellett, mintha egy Porschét mutogatna. Gyanútlanul megnéztem a hengerfejet.

– Na, ugye – mondta Lali bácsi – Most ezt figyeld!

Azzal kinyitotta, majd tiszta erőből becsapta a járgány egyik ajtaját. Mintha aknát lóttak volna ki, beleremegett az egész garázs.

– Gyere, kölyök, csapd be te is! Ezt nyugodtan becsaphatod. Ez nem romlik el. Ez meg van csinálva.

És még mindig nem volt vége a mutatványnak.

– Látod ezt a kereket? Rúgjál bele! – Azzal belerúgott. – Úgy, tiszta erőből. Na, látod! Ez gumi!

Aznap reggel elkéstem az iskolából.

– Figyeld, nem jön-e másik autó, amíg kiállók, mert aminek ez az autó nekimegy, abból nem marad semmi – mondta máskor.

– Látod, a nagy hóban mindenki elakadt. De ezzel az autóval én feljöttem a hegyre. Én egyedül Mert ez meg van csinálva – magyarázta Lali bácsi, mikor egyszer elvitt, és a Bimbó úton lefelé gurultunk. – A Wartburg különben szabadonfutós. Ez azt jelenti, kölyök, hogy négyesben is alappíron pörög, ha leveszem a lábamat a gázzal. Ez ám a takarékoság, ahhoz a németek értenek a legjobban. De mutatok egy trükköt – azzal beletaposott a gázba, hogy felbőgött a motor. – Időnként adni kell neki egy gázfröccsöt, hadd kapjanak kenést a hengerek. Ennek ugyanis három hengere van. Nem négy, nem kettő. Három. Tudod te, mit jelent ez?

Nem tudtam.

– Na, akkor jól jegyezd meg, amit most hallasz! De el ne mondd senkinek. Még azt hinnék, meghülyültél. A háromszög, ugye, az alkimisták jelképe. Weimarban Böttger, az egyik alkimista, miközben az aranyat kereste, feltalálta a porcelánt. A fehér aranyat! Mármost, Weimartól nem messze esik Eisenach, ahol a Wartburgot gyártják. Érted, ez a németek új aranya!

Hanem, amikor a németek új aranya mégsem indult el, Lali bácsi nagyon dühös tudott lenni.

– A rohadt szemetek – kiabálta, és felváltva rugdosta a kocsi kerekeit meg a garázsajtót. – Itt van ez a mérnöki csoda, de ezek már nem a normatíva alapján dolgoznak. Ha bezzeg én, Várda Lajos végeztetném el a normakontrollt, akkor ott nem lennének ilyen fiaskók!

Már középiskolába jártam, amikor Lali bácsi elköltözött a házból. Hetekig úgy éreztük, mintha egy bűvárharangba csöppentünk volna, távol a világ minden zajától. Seholy egy becsapódó kocsiajtó, vagy egy lezuhanó garázskapu robaja. Még sokáig emlegettük Lali bácsit. Tulajdonképpen rendes ember volt az öreg. Ott segített mindenkinek, ahol tudott. Miközben mindenki megsüketült a Wartburgajtó dörejétől, ő meghallotta a piacról jövő Pintér

néni tipegését, és felvitte a kosarát a harmadikra. A motor túráztatása közben is volt füle arra, hogy a másodikon megnyikordul a lengőajtó, és már szaladt is az olajozóval Amikor az udvari slag annyi helyen szétrepedt, hogy már a házmaster sem tudta megragasztani, azt a gumicsövét adta kölcsön a háznak, amely addig kizárólag a Wartburg mosására szolgálhatott.

*

Összetorlódott a forgalom az Irányi utcában. Az ilyesmi mindennapos, hol egy szabálytalanul parkoló autó, hol egy rakodó furgon szűkíti le az utat. Vagy csak egyszerűen besűrűsödik a forgalom. Előbb-utóbb azután megszólalnak a kürtök, mintha a haladás élménye a zajkeltéssel pótolható lenne. A hátrább szorultak egyre hallják a dudaszót, miközben az olajos massa sebességével sodródniuk előre. Mire az esemény helyszínére érnek, idegrendszerüket már csupán a legotrombább káromkodással óvhatják meg az összeroppanástól

Leállítottam a motort és bekapcsoltam a rádiót.

"Hogy Magyarország a régió erős hatalmává váljon, szükségünk van a polgárok bizalmára és segítségére..."

Adót váltottam.

"Zénón, ugye, hallatlanul izgalmas alakja a filozófiai gondolkodásnak. Még ma, a huszonegyedik század küszöbén is lenyűgöz bennünket elhivatottsága, amellyel azon az áron is vitába száll az általános világkép kialakítására törekvő a püthagoreusokkal, hogy fel kell áldoznia az objektív törvényeket. Ugye, közismert paradoxonjában azt állítja, hogy Akhilleusz nem érheti utol a teknősbékát, mert a köztük lévő távolságnak előbb a felét kellene megtennie, ám azelőtt a negyedét, a nyolcadát, végtelen kicsiny részét, amelynek kapcsán a távolság egyenesen értelmét veszti. Mit nem adna, ugye, ma egy hollywoodi producer manapság egy ilyen fordított időutazásról szóló szüzséért? Egyfelől nem tartják sajtóságnak, hogy a püthagorászi általános elvek leginkább az alkímista gondolkodásban vertek gyökeret, nem pedig a filozófiában. Másfelől viszont nem kap elég hangsúlyt az okfejtés logikai tisztasága, mely kétséget sem hagy afelől, hogy Zénón jól ismerte azt az összefüggést, miszerint egy végtelen geometriai sorozat összessége véges, ha a tagok hányadosa kisebb egynél. Vagyis legalább akkora formátumú matematikus volt, mint Püthagorasz."

Érdekes. Lehet, hogy Zénón valamelyik "időutazásakor" egyszerűen forgalmi dugóba keveredett? Megmozdult a sor. Indítottam. Valami idegesítő zene kezdődött. Lecsavartam a rádiót. Ekkor figyeltem fel, hogy most nem szólnak a dudák. A Károlyi Mihály utcába befordulva megláttam, hogy a baloldali sávban egy ember halad, önjáró székben. Az autósok egymásnak utat engedve türelmesen kerülgették a nyomorultat, mintha önnön sorsuk lehetséges kivetülését látták volna maguk előtt.

A rokkantszékekben ülő ember ősz volt, hetven év körüli, tekintetét szilárdan előre vetette. Lényéből konok elszántság, ugyanakkor a legzavartalanabb nyugalom áradt. Úgy közlekedett védtelen kis járgányával az úttesten, a délelőtti csúcsforgalomban, mintha egy harckocsi lövegtornyában ülne. Borzongást keltve minden más jármű vezetőjében. És valóban. Mi rosszabb történhetne még vele annál a tragédiánál, amely már úgy is örökre ehhez az ember gyártotta, emberhez méltatlan alkalmatosságához láncolja?

Az a vaskos alkar már messziről ismerősnek tűnt. Amikor beértem, megismertem a húszeve nem látott Lali bácsit. Annyira megdöbbsentem, s ugyanakkor úgy megörültem a váratlan találkozásnak, hogy majdnem megkérdeztem tőle, megvan-e még a Wartburgja. Milyen idéetlen tud lenni az ember! Nem kizárt, hogy éppen az okozta vesztét. Meglehet, abból az

autóból nem maradt semmi, amellyel ütközött, de vezetője ma is épségben rója az utakat. Szegény Lali bácsit azonban összelapította a merev német acél Végül már nem is tudtam, mit kérdezzek. Lali bácsi azonban nem ismert meg. Talán jobb is így. Wartburgját egykor oly szeretettel simogató tekintete hidegen fénylett, mint a porcelán. Öt kilométeres sebességgel haladt. Ötször értem be az Irányi utca elejétől a Petőfi Sándor utcai aluljáróig, és ötször előzött meg. Mintha Zénón Akhilleusza és teknősbéka lettünk volna. De melyikünk kicsoda? Én nem érem őt soha utol, vagy ő suhan örökös elérhetetlenségben előttem? Mert én még sietek. Ő csak halad. Egykedvűen, egyenletesen, hajdani autóvezető, egy ember az önjáró székben.

VÉGE